

ÖVERKLAGANDE

Datum
2016-06-30

Dnr
2271-15-45
Aktbilaga

Till Svea hovrätt

KLAGANDE

Staten genom Justitiekanslern
Box 2308, 103 17 Stockholm

MOTPARTER

1. F.T

2. M.T

3. G.A

4. M.A

5. A.T

6. R.A

7. C.S

8. A.S

9. R.S

10. L.S

11. M.S

Ombud för 1-11:

1. Chefsjuristen John Stauffer och jur. kand. Johanna Westeson
Civil Rights Defenders, Stora Nygatan 26, 111 27 STOCKHOLM

2. Advokaten Niclas Lemery
Box 590, 114 11 STOCKHOLM

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom den 10 juni 2016 i mål nr T 2978-15, T 2986-15,
T 2993-15, T 2996-15, T 2998-15, T 3002-15, T 3006-15, T 3010-15,
T 3011-15, T 3012-15 och T 3013-15

SAKEN
Skadestånd

YRKANDEN M.M.

Staten yrkar att hovrätten meddelar prövningstillstånd och, med ändring av tingsrättens dom, lämnar A.Ts, F.Ts, M.Ts, G.As, M.As, R.As, C.Ss, A.Ss, R.Ss, L.Ss och M.Ss (nedan gemensamt benämnda kärandena) skadeståndsanspråk utan bifall, eller i vart fall sätter ner skadeståndsbeloppen.

Staten yrkar att hovrätten befriar staten från att ersätta kärandenas rättegångskostnader vid tingsrätten. Staten yrkar ersättning för egna rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten.

Staten ger i det följande en kortfattad redovisning av skälen för överklagandet. Med anledning av instundande semesterperiod begär staten anstånd till den 1 september 2016 för att utveckla och inge ett fullständigt överklagande samt bevisuppgift.

SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (ändringsdispens). Under alla förhållanden går det inte att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till utan att prövningstillstånd meddelas (granskningsdispens).

Det är vidare av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatdispens) i de delar av målen som gäller bevisbördans placering, vilket beviskrav som gäller och vad som krävs för att uppfylla kravet på en konventionsenlig tolkning av bestämmelsen i 2 kap. 10 § första stycket polisdatalagen (2010:361). Det saknas även avgöranden från högre rätt om hur skadeståndets storlek ska beräknas vid behandling av personuppgifter i strid med bestämmelsen i 2 kap. 10 § första stycket polisdatalagen.

Prövningstillstånd bör därför meddelas.

BAKGRUND

Bakgrunden till att uppgiftssamlingen Kringresande skapades, uppgiftssamlingens uppbyggnad m.m.

Tingsrätten har på ett övergripande plan beskrivit bakgrunden till att uppgiftssamlingen "Kringresande" (uppgiftssamlingen) skapades av

dåvarande Polismyndigheten i Skåne (polismyndigheten). För att hovrätten ska få en mera fullständig bild av omständigheterna i målen inför beslutet om prövningstillstånd avser staten att när överklagandet utvecklas ge en något fylligare bakgrund än den som framgår av domen.

Innebörden av de myndighetsbeslut som föregått den nu aktuella tvisten

Sedan Dagens Nyheter publicerat en serie tidningsartiklar med start den 23 september 2013 där det uppgavs att dåvarande Polismyndigheten i Skåne hade ett olagligt register över mer än 4 000 romer inledde Säkerhets- och Integritetsskyddsnämnden en granskning av polisens behandling av personuppgifter enligt polisdatalagen (2010:361). Samtidigt inledde Åklagarmyndigheten, Riksenheten för polismål en förundersökning då det fanns anledning anta att brott som hör under allmänt åtal förövats vid polismyndighetens personuppgiftsbehandling.

Åklagaren beslutade i december 2013 att lägga ner förundersökningen utan att väcka åtal eftersom det inte gick att styrka att någon viss befattningshavare gjort sig skyldig till brott. Både Säkerhets- och Integritetsskyddsnämnden och Åklagarmyndigheten konstaterade emellertid att det fanns allvarliga brister vid personuppgiftsbehandlingen i två uppgiftssamlingar inom polisens kriminalunderrättelseverksamhet och Säkerhets- och Integritetsskyddsnämnden anförde i sitt uttalande i november 2013 att behandlingen av personuppgifter i uppgiftssamlingen ”Kringresande” i flera avseenden var olaglig. Justitiekanslern instämde i Säkerhets- och Integritetsskyddsnämndens bedömning och fattade i maj 2014 ett principbeslut (JK:s dnr 1441-14) som innebar att den som varit föremål för personuppgiftsbehandling i uppgiftssamlingen ska vara berättigad till ersättning för kränkning med 5 000 kr. Fram till idag har 2 861 personer tillerkänts ersättning på grund av att deras personuppgifter behandlats i uppgiftssamlingen ”Kringresande”.

Diskrimineringsombudsmannen uttalade sig i ett tillsynsbeslut i februari 2014 beträffande frågan om polisen brutit eller riskerade att bryta mot bestämmelsen i 2 kap. 17 § diskrimineringslagen (2008:567). Slutsatsen var att omständigheterna i ärendet sammantaget gjorde att det inte kunde uteslutas att Polismyndigheten i Skåne använder sig av etnisk profilering i sin brottsbekämpande verksamhet. Diskrimineringsombudsmannen rekommenderade Polismyndigheten i Skåne att utreda i vad mån så kallad etnisk profilering tillämpas som arbetsätt och vid behov vidta nödvändiga åtgärder. Justitieombudsmannen har i ett beslut i mars 2015 (dnr 5205-2013) riktat allvarlig kritik mot dåvarande Polismyndigheten i Skåne och särskilt mot tre anställda där samt konstaterat att det inträffade visar på omfattande och allvarliga brister inom kriminalunderrättelseverksamheten. Justitieombudsmannen uttalar särskilt att hon förutsätter att den nya Polismyndigheten vidtar nödvändiga åtgärder för att garantera att polisdatalagens integritetsskyddsbestämmelser följs inom hela myndigheten.

KORT OM GRUNDERNA FÖR ÖVERKLAGANDET M.M.

Statens grunder för bestridandet av käromålen

Staten åberopar de grunder för bestridandet av käromålen som framgår av tingsrättens dom (s. 8 f.) med den ändringen att staten numera, efter Europadomstolens dom i stor kammare den 24 maj 2016 (Biao mot Danmark, no. 38590/10), inte bestrider att behandlingen av de i målet aktuella kändenas personuppgifter har inneburit en överträdelse av artikel 8 och 14 i Europakonventionen.

För tydlighets skull vill staten påpeka att denna ändrade inställning för närvarande endast innefattar en bedömning beträffande kändena i de nu aktuella målen.

Särskilt om ersättningens storlek

Staten anser att det erkännande som skett av fel och brister och den bekräftelse av detta som ligger i den allvarliga kritik som uttalats av Säkerhets- och Integritetsskyddsmyndigheten, Åklagarmyndigheten, Justitieombudsmannen och Diskrimineringsombudsmannen tillsammans med det skadestånd som utgivits av staten genom Justitiekanslerns beslut innebär att kändena har kompenserats för den kränkning de drabbats av genom att deras personuppgifter behandlats i uppgiftssamlingen ”Kringresande”.

Om hovrätten finner att kändena har rätt till ytterligare ekonomisk ersättning anser staten i vart fall att ersättningsbeloppen bör sättas ner. Den kränkingsersättning som tingsrätten har beslutat är alltför hög vid en jämförelse med vad som kan utläsas av Europadomstolens och Högsta domstolens praxis.

Anna Skarhed

Exp. till:

Stockholms tingsrätt, avd. 1 (mål nr T 2978-15 m.fl.)

Polismyndigheten för kännedom